

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 maja 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił J. S. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) tj. wobec nieudowodnienia na dzień 01 stycznia 1999 r. 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył ubezpieczony, wnosząc o uznanie jako pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia od 01.08.1992r. do 31.01.1993r. w (...) s.c. w G. oraz od 01.03.1993r. do 31.08.1997r. i od 01.10.1997r. do 31.12.1998r. w Przedsiębiorstwie (...) sp z o.o. w G., w których to okresach pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych na stanowisku spawacza.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. S., urodzony dnia (...), w dniu 14 lutego 2014 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił 26 lat, 3 miesiące i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 12 lat, 3 miesiące i 3 dni pracy w szczególnych warunkach

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 22 maja 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nieudowodnienia wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach (dowód : akta emerytalne plik III: wniosek – k. 1 – 3, karta przebiegu zatrudnienia – k.66, decyzja ZUS – k. 114).

W okresie od 01.08.1992 r. do 31.01.1993 r. J. S. zatrudniony był w (...) s.c. w G., zaś w okresach od 01.03.1993 r. do 31.08.1997 r. i od 01.10.1997 r. do 31.12.1998 r. w powstałym w wyniku przekształcenia z w/w spółki Przedsiębiorstwie (...) sp z o.o. w G.. Spółka (...) jak i spółka (...) zajmowały się wysyłaniem pracowników – głównie spawaczy i monterów - na budowy eksportowe w Republice Czeskiej (byłej Czechosłowacji). Kontrakty dotyczyły remontów kotłów i inwestycji budowlanych.

W powyższych okresach J. S. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę w szczególnych warunkach na stanowisku spawacza na budowach eksportowych w Republice Czeskiej. Ubezpieczony pracował w 4-5 osobowej brygadzie. W każdej brygadzie był jeden spawacz. Ubezpieczony spawał elektrodą elektryczną rury w elektrociepłowni. Innych prac, poza pracami spawalniczymi nie wykonywał. Pracownicy dostawali za pracę w szczególnych warunkach mleko oraz posiłki regeneracyjne.

Wnioskodawca wypracowywał obowiązującą w miesiącu normę godzin, za wypracowane nadgodziny mógł pojechać na dni wolne do Polski. Pracował on często po 12 h dziennie także w soboty.

W okresie od 11 lutego 1979 roku do dnia 08 maja 1979 roku ubezpieczony odbył kurs podstawowy spawania elektrycznego zaś w dniu 10 lutego 1983 r. został poddany sprawdzeniu kwalifikacji z zakresu spawania łukowego, ręcznego elektrodą otuloną (dowód: świadectwo pracy, umowa o prace na czas określony - akta osobowe k.32 koperta, książka spawacza, zaświadczenie o odbytym egzaminie, preukaz – k.33 koperta, zeznania świadków A. S. i Z. M. – protokół z dnia 23 września 2014 r. – zapis na płycie CD – k.35 koperta, zeznania wnioskodawcy przesłuchanego w

charakterze strony – – protokół z dnia 23 września 2014 r. – zapis na płycie CD – k.35 koperta, świadectwa pracy – k.9,10,11 plik II akt ZUS).

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy, w tym akt ubezpieczeniowych, akt osobowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków A. S. i Z. M. oraz zeznaniom wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony jako spójnym, zgodnym, wzajemnie się uzupełniającym oraz zgodnym z logiką i zasadami doświadczenia życiowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy J. S. należało uwzględnić.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo ubezpieczonego do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, Nr 535 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymaganym jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem, w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz nie jest członkiem OFE. Bezspornie zatem, ubezpieczony, poza 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebyłym do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego, przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach mogą zostać uznane okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 01.08.1992 r. do 31.01.1993 r., od 01.03.1993 r. do 31.08.1997 r. oraz od 01.10.1997 r. do 31.12.1998 r.

Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

Sąd w związku z tym przeprowadził na tę okoliczność postępowanie dowodowe z dokumentów z akt ubezpieczeniowych, akt osobowych oraz z zeznań świadków i wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony.

W sądowym postępowaniu odwoławczym, jak już wskazano, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica). Powtórzyć należy, iż decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Należało zatem oprzeć się z jednej strony na zachowanej dokumentacji pracowniczej, a z drugiej na dowodach w postaci zeznań świadków i wnioskodawcy.

Fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w okresach od 01.08.1992 r. do 31.01.1993 r., od 01.03.1993 r. do 31.08.1997 r. oraz od 01.10.1997 r. do 31.12.1998 r. znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Niewątpliwie potwierdziły to zeznania świadków A. S. i Z. M. – współpracowników ubezpieczonego ze spornych okresów zatrudnienia – którzy zgodnie zeznali, iż ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował wyłącznie jako spawacz na budowach eksportowych w byłej Czechosłowacji. Zdaniem Sądu, przesłuchani w sprawie świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli zatrudnieni wraz z nim w tych samych okresach, w tym samym zakładzie pracy. Zatem są oni najlepiej zorientowani co do charakteru i specyfiki pracy ubezpieczonego w spornych okresach. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by kwestionować ich wiarygodność w zakresie ustaleń dotyczących charakteru pracy ubezpieczonego w spornych okresach.

W związku z powyższym, wskazać należy, iż analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pod kątem charakteru pracy ubezpieczonego w spornych ww. okresach wyraźnie wskazuje, iż była to praca w warunkach szczególnych.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd doszedł do przekonania, że w okresach od 01.08.1992 r. do 31.01.1993 r., od 01.03.1993 r. do 31.08.1997 r. oraz od 01.10.1997 r. do 31.12.1998 r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował na stanowisku spawacza, a więc wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienioną w wykazie A, dziale XIV (prace różne) pod pozycją 12 tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym.

Uwzględnienie powyższych spornych okresów od 01.08.1992 r. do 31.01.1993 r. w wymiarze 6 miesięcy, od 01.03.1993 r. do 31.08.1997 r. w wymiarze 4 lat i 6 miesięcy oraz od 01.10.1997 r. do 31.12.1998 r. w wymiarze 3 miesięcy, przy uwzględnieniu okresu uznanego przez organ rentowy w wymiarze 12 lat, 3 miesięcy i 3 dni miesiący wskazuje, iż staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą. Zgodnie z przepisem § 4 cytowanego rozporządzenia, spełnienie tego wymogu powoduje przyznanie wnioskodawcy świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

W ocenie Sądu, ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, nie jest członkiem OFE, a także, po uwzględnieniu przez Sąd do okresów pracy w warunkach szczególnych spornych okresów zatrudnienia, spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów, Sąd, w punkcie I wyroku, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od 11 marca 2014 r., mając na uwadze dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej.

Działając na podstawie przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w punkcie II wyroku, Sąd stwierdził, że pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, bowiem poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w spornych okresach, mających wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia, nastąpiło na etapie postępowania sądowego – na podstawie dokumentacji pracowniczej oraz zeznań świadków i wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony.

SSA w SO Hanna Witkowska-Zalewska

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem i aktami rentowymi doręczyć pełnomocnikowi pozwanego,
3. przedłożyć z wpływem apelacji lub za 21 dni z zpo.

SSA w SO Hanna Witkowska-Zalewska